

The Holy See

KATEHEZA PAPE FRANJENA OPĆOJ AUDIJENCIJI *Srijeda, 27. travnja 2016.* **[Multimedia]**

Tko je moj bližnji?

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Danas ćemo razmišljati o prispodobi o dobrom Samarijancu (usp. Lk 10, 25-37). Neki zakonoznanac da, iskuša Isusa, postavlja mu ovo pitanje: "Učitelju, što mi je činiti da život vječni baštinim?" (r. 25). Isus ga pita da on sam odgovori, i ovaj daje savršeni odgovor: "Ljubi Gospodina Boga svojega iz svega srca svoga, i svom dušom svojom, i svom snagom svojom, i svim umom svojim; i svoga bližnjega kao sebe samoga!" (v. 27). Isus tada zaključuje: "To čini i živjet ćeš" (r. 28).

Tada ovaj postavlja drugo pitanje koje je veoma dragocjeno za nas: "A tko je moj bližnji?" (r. 29), i pod time podrazumijeva: "moji rođaci? Moji sunarodnjaci? Oni koji su iste vjere kao ja?...". Ukratko, želi jasno pravilo koje će mu omogućiti podijeliti druge na one koji jesu "bližnji" i one koji "nisu bližnji", na one koji mogu postati bližnji i na one koji ne mogu postati bližnji. A Isus odgovara prispodobom koja prikazuje svećenika, levita i nekog Samarijanca. Prva dvojica su povezana s hramskim bogoslužjem; treći je otpadnik od židovstva, kojeg se smatra strancem, poganinom i nečistim, to jest Samarijanac. Na putu iz Jeruzalema u Jerihon svećenik i levita nailaze na umirućeg čovjeka, kojeg su razbojnici napali, opljačkali i ostavili. Gospodnji je Zakon u takvim situacijama predviđao da se takvome pomogne, ali obojica prolaze dalje bez zaustavljanja. Bili su u žurbi... Svećenik je, možda, pogledao na sat i rekao: "Zakasnit ću na misu... imam misu". A drugi je rekao: "Ne znam da li mi zakon to dopušta, jer ima krvi i onečistit ću se...". Odlaze drugim putem i ne prilaze. I ovdje nam prispodoba pruža prvu pouku: ne znači samo po sebi da oni koji pohode Dom Božji i poznaju njegovo milosrđe znaju kako ljubiti bližnjega. To nije automatski! Možeš znati cijelu Bibliju, možeš znati sve liturgijske rubrike, možeš znati svu teologiju, ali znati ne znači automatski i ljubiti: ljubav ima drugi put, potrebno je znanje, ali i nešto više... Svećenik i levit vide, ali ignoriraju; gledaju, ali ih nije briga. Ipak, nema prave vjere ako se ne pretvara u službu bližnjih. Nikada ne zaboravimo: pred patnjom tolikih ljudi iscrpljenih glađu, nasiljem i nepravdama ne možemo ostati promatrači. Zanimariti patnju čovjeka, što to znači? To znači ignorirati Boga! Ako

ne priđem tome muškarcu, ženi, djetetu, starcu ili starici, ne približavam se Bogu.

Dolazimo tako do središta prispodobе: Samarijanac, naime upravo onaj prezreni, onaj na kojeg nitko ne bi ni najmanje računao i koji je također imao svoje obaveze i stvari koje treba obaviti, kad je vidio ranjenog čovjeka, nije prošao dalje kao druga dvojica, koji su bili povezani s hramom, već "sažali se" (r. 33). Tako se kaže u Evanđelju: "sažali se", to jest srce, grudi mu ustreptaše! Eto razlike. Druga dvojica ga "vidješe", ali njihova srca ostadoše zatvorena, hladna. Samarijančevo srce kuca kao jedno s Božjim srcem. Naime, "samilost" je bitna značajka Božje milosti. Bog suosjeća s nama. Što to znači? On pati s nama, osjeća naše patnje. Suosjećati znači "osjećati s nekim". Taj glagol znači da srce brže zakuca i zadrhti pri pogledu na čovjekovo zlo. A u gestama i postupcima dobrog Samarijanca prepoznamo milosrdno Božje djelovanje u cijeloj povijesti spasenja. To je ista ona samilost kojom Gospodin izlazi u susret svakom od nas: on nas ne ignorira, zna naše boli, zna koliko trebamo pomoć i utjehu. Dolazi nam blizu i nikad nas ne napušta. Neka si svaki od nas postavi pitanje i odgovori u vlastitom srcu: "Vjerujem li? Vjerujem li da Gospodin ima samilosti prema meni, takvom kakav jesam, grešniku, s tolikim problemima i tolikim stvarima?". Razmisliti o tome, a odgovor glasi: "Da". No, svatko mora pogledati u srce, ako ima vjere u tu Božju samilost, dobrog Boga koji se približava, ozdravlja nas i miluje. I ako ga odbacimo, on čeka: strpljiv je i uvijek je uz nas.

Samarijanac djeluje s istinskim milosrđem: povija čovjekove rane, odnosi ga u svratište, osobno se pobrinuo za njega i osigurao mu pomoć. Sve to nas uči da suosjećanje, ljubav, nije neodređen osjećaj, već to znači brinuti se za drugoga pa stajalo nas to i kakve žrtve. To znači izložiti se i poduzeti sve potrebne korake kako bi se "približili" drugome sve dotle da se poistovjetimo s njim. "Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe". To je Gospodinova zapovijed.

Pošto je zaključio prispodobu Isus preokreće zakonoznančevo pitanje i pita ga: "Što ti se čini, koji je od ove trojice bio bližnji onomu koji je upao među razbojnike?" (r. 36). Odgovor je konačno nedvosmislen: "Onaj koji mu iskaza milosrđe" (r. 27). Na početku prispodobе za svećenika i levita bližnji je bio umirući; na kraju je bližnji Samarijanac koji se približio ovome. Isus preokreće perspektivu: ne klasificirati druge da vidim tko je bližnji a tko ne. Možeš postati bližnji bilo kome tko je u potrebi, i to ćeš biti ako u svom srcu imaš samilosti, to jest ako imaš tu sposobnost suosjećati s drugim.

Ta je prispodoba divni poklon svima nama, ali i obaveza! Svakome od nas Isus ponavlja ono što je rekao zakonoznancu: "Idi pa i ti čini tako!" (r. 37). Svi smo pozvani prijeći isti put koji je prešao dobri Samarijanac, koji je slika Krista: Isus se prignuo k nama, postao naš sluga, i tako nas spasio, da i mi možemo ljubiti jedni druge kao što je on nas ljubio, na isti način.

